

ærede Udenrigsminister, hvis hele saglige Fremstilling og urbane Tone jeg fuldt ud anerkender. Skønt jeg er ganske uenig i Realiteten netop paa Hovedpunkterne med den højtærede Udenrigsminister, anerkender jeg den Saglighed, hvormed han har fremsat sine Meninger. Jeg vil ogsaa sige, at den sidste Tale i Klarhed stod betydeligt over den første Tale, som efter min Mening paa mange Punkter var meget uklar og muligvis ogsaa *skulde* være uklar paa visse Punkter (Afbrydelse). Ja, ja, det kan jo ogsaa stamme fra den højtærede Udenrigsministers tidligere Virksomhed som Diplomat, hvor man jo benytter et Sprog, som andre jævne Mennesker ikke saa nemt kan forstaa. Men saa meget har den højtærede Udenrigsminister allerede lært af det parlamentariske Liv, at man ikke kan klare sig i en parlamentarisk Forsamling — og for Resten heller ikke i en Vælgerforsamling — ved at tale diplomatisk Sprog. Her forlanges ren og klar Besked. Ja eller Nej, saa alle kan forstaa det.

Den sidste Tale er betydelig klarere end den første; men jeg vil give ærede Medlemmer Ret i, at der endnu i den sidste Tale paa flere Punkter er Uklarhed til Stede (Afbrydelse fra Salen: Det er meget lidt!). Nej, ikke saa ganske lidt. De Spørgsmaal, der flere Gange er rettet til den højtærede Udenrigsminister, ikke blot om han billiger disse Forslags Fremsættelse, men om han ønsker dem vedtaget uforandret, hvis han kunde opnaa det, er ikke besvaret. Den højtærede Udenrigsminister kan ganske vist afvise Spørgsmaalene ud fra den Betragtning: Jeg ved, at disse Forslag ikke kan blive vedtaget uforandret; hvorfor skal jeg saa her give mine lønlige Tanker til Pris for denne Forsamling i et ganske tænkt Tilfælde, et Tilfælde, som aldrig kan komme til at foreligge? Der er ikke en Sjæl i dette Land, som tror, at disse Forslag uændret kan gaa igennem den danske Rigsdag. Der skal ske mange store Forandringer, og det er min fulde Overbevisning, at de aldrig, i hvert Fald ikke i en overskuelig Fremtid, vil kunne gaa uændret igennem den danske Rigsdag (Jønsø: Naa, naa). Ja, det er min Opfattelse, de andre Herrer har jo Lov til at have en anden Opfattelse, saa lad os se, hvad der sker.

Den højtærede Udenrigsminister begyndte med udførlig at citere Deuntzer og Matzen, og jeg synes, det er meget godt, for saa har man jo faaet at vide, hvorledes man saa paa Folkeretten den Gang; og den højtærede Udenrigsminister kunde meget godt have citeret en hel Række fremmede Folkeretslærere, der udtaler sig paa tilsvarende eller i alt Fald paa lignende Maade som de to Forfattere, der er blevet citeret. Den højtærede Udenrigsminister rettede heller ikke sin Kritik mod Deuntzer og Matzen paa det Punkt, at hvad de sagde, skulde være forkert paa det Tidspunkt; det sagde den højtærede Udenrigsminister ikke noget om, men han sagde, at selv om det havde passet paa den Tid og de Forhold, passede det ikke længere, thi den folkeretlige Udvikling, som er sket i Mellemtiden, er ikke gaet sporløst hen, og man kunde derfor ikke uden videre bygge paa disse Udtalelser.

Jeg har heller ikke sagt, at man uden videre kan gaa ud fra disse Udtalelser i eet og alt, og jeg skal ikke benægte, at der er forskellige ikke blot militærpolitiske Udtalelser, men ogsaa folkeretlige Udtalelser, som ikke passer under de nuværende Forhold, det er fuldkommen naturligt. Men medens den højtærede Udenrigsminister sagde, at som Helhed var disse Udtalelser at betragte som forældede, om end der var rigtige Enkeltheder i dem, vil jeg vende det om og sige, at af Enkeltheder kan der være nogle, som nu er forældede, men i sin Helhed er disse Udtalelser rigtige og stemmende med Folkeretten endnu den Dag i Dag. Navnlig gælder dette paa det Hovedpunkt, hvorpaa det her kommer an, Spørgsmaalet om, at en neutral Stat har Forsvarspligter og militære Forpligtelser overfor Neutralitetskrænkelser; det maa nemlig besvares bekræftende endnu den Dag i Dag, og paa dette Punkt er disse Udtalelser ikke forældede.

Den højtærede Udenrigsminister kunde ogsaa have citeret de bekendte Washington Rules af 1871, som danner Grundlag for Haagkonventionen om Neutralitet under Søkrig. Det var disse Washington Rules, som England og Nordamerika enedes om skulde danne Grundlaget for den Proces, som blev ført mellem dem angaaende Spørgsmaalet om, hvorvidt Eng-